

STOL PÅ DANMARK

SOCIALDEMOKRATIETS OPLÆG TIL FORHANDLINGERNE
OM REGERINGENS 2025-PLAN

SOCIALDEMOKRATIET

INDHOLD

ET DYGTIGERE, RIGERE OG MERE RETFÆRDIGT DANMARK	4
1. SITUATIONEN FOR DANSK ØKONOMI	6
2. DANMARK HAR IKKE BRUG FOR EN PERSONSKATTEREFORM	15
3. VORES PRIORITERINGER	17
4. DANMARK SKAL VÆRE DYGTIGERE	19
5. DANMARK SKAL VÆRE RIGERE	22
6. DANMARK SKAL VÆRE MERE RETFÆRDIGT	25
7. PLIGTOPGAVER	27
8. FEJLPRIORITERINGER I REGERINGENS 2025-PLAN	28
9. PENGENE SKAL PASSE	30
10. BEHOV FOR BREDT SAMARBEJDE	34

ET DYGTIGERE, RIGERE OG MERE RETFÆRDIGT DANMARK

Danmark har skabt en unik samfundsmodel. En model, der sikrer, at velstanden fordeles retfærdigt, at flere kan realisere deres egne drømme, at der er fri og lige adgang til uddannelse og gode vellønnede job, og at der er tryghed, når vi bliver gamle eller syge. Vores samfundsmodel er ingen selvfølge, men frugten af generationers hårde arbejde.

Forhandlingerne om regeringens 2025-plan vil få afgørende betydning for, hvilken retning Danmark udvikler sig i de næste mange år. Om vi værner om og styrker vores unikke samfundsmodel eller gradvist udhuler den.

Behovet for regeringens 2025-plan, og hvilke udfordringer den skal adressere, er uklart. Regeringen vil give personskattelettelse og finansiere dem ved besparelser på SU'en og højere pensionsalder. Vi vil selvfølgelig tage ansvar for dansk økonomi og gennemføre reformer, når der er behov for dem. Men ikke når formålet udelukkende er at finansiere skattelettelse, der ikke løser de reelle udfordringer, som dansk økonomi står overfor.

Danmark hviler på et sundt og solidt fundament. Men samtidig mener Socialdemokratiet, at dansk økonomi står over for fem udfordringer, som vi skal finde holdbare løsninger på, hvis vi vil sikre, at Danmark fremadrettet bliver stærkere for alle:

1. *Vores velfærd er under pres*
2. *Produktiviteten gik i stå i 00'erne*
3. *Der er mangel på de rette kompetencer*
4. *Globaliseringen skaber kamp om arbejdspladserne*
5. *Væksten er ujævnt fordelt på tværs af landet*

Disse udfordringer løses ikke gennem personskattelettelse. Socialdemokratiet har et klart oplæg til forhandlingerne om regeringens 2025-plan: Vi skal styrke og bygge videre på vores unikke samfundsmodel – ikke svække den. For at sikre en fortsat fri og lige adgang til uddannelse og sundhed. For at sikre en lav arbejdsløshed, højere vækst og fortsat grøn omstilling. For at sikre at de ufaglærte og

faglærte lønmodtagere kan klare sig i den globale konkurrence.

Danmarks udfordringer kalder på gennemtænkte forandringer, der ruste Danmark til fremtiden og sikrer, at alle danskere får del i globaliseringens muligheder. Socialdemokratiet mener, at en 2025-plan skal forfølge tre ambitiøse mål:

• **Danmark skal være dygtigere**

Socialdemokratiet vil prioritere en opkvalificeringsreform. Vi skal sikre, at medarbejderne har de rette kompetencer, så de kan klare sig godt i den stigende globalisering, ligesom virksomhederne både nu og i fremtiden skal kunne rekruttere medarbejdere med de kvalifikationer, de har brug for. Flere skal fremover være en del af fællesskabet på arbejdsmarkedet. De unge skal fastholdes i uddannelse, og indvandrere fra ikke-vestlige lande skal i beskæftigelse. Og vi vil igangsætte et service-tjek af de senere års beskæftigelsesreformer, der skal få flere i uddannelse eller job, for at sikre at de implementeres og virker efter hensigten.

• **Danmark skal være rigere**

Vores virksomheder skal have de bedst mulige vilkår, hvis de skal klare sig i en globaliseret verden. Derfor vil vi prioritere en vækstreform. For at styrke produktivitet og konkurrenceevne skal vi understøtte flere investeringer i virksomhederne og forbedre deres rammevilkår. Vi skal øge den tekniske forskning, så vi hele tiden udvikler produktionen i Danmark. Vi skal fastholde ambitionerne for et grønnere Danmark og vores styrkeposition inden for den grønne omstilling, der skaber tusindvis af arbejdspladser – især i land-distrikterne. Der skal gang i væksten i hele Danmark. Også virksomheder uden for byerne skal have adgang til risikovillig kapital, ligesom de små og mellemstore virksomheder skal have større tilskyndelse til investeringer, der gør dem dygtigere og øger produktiviteten.

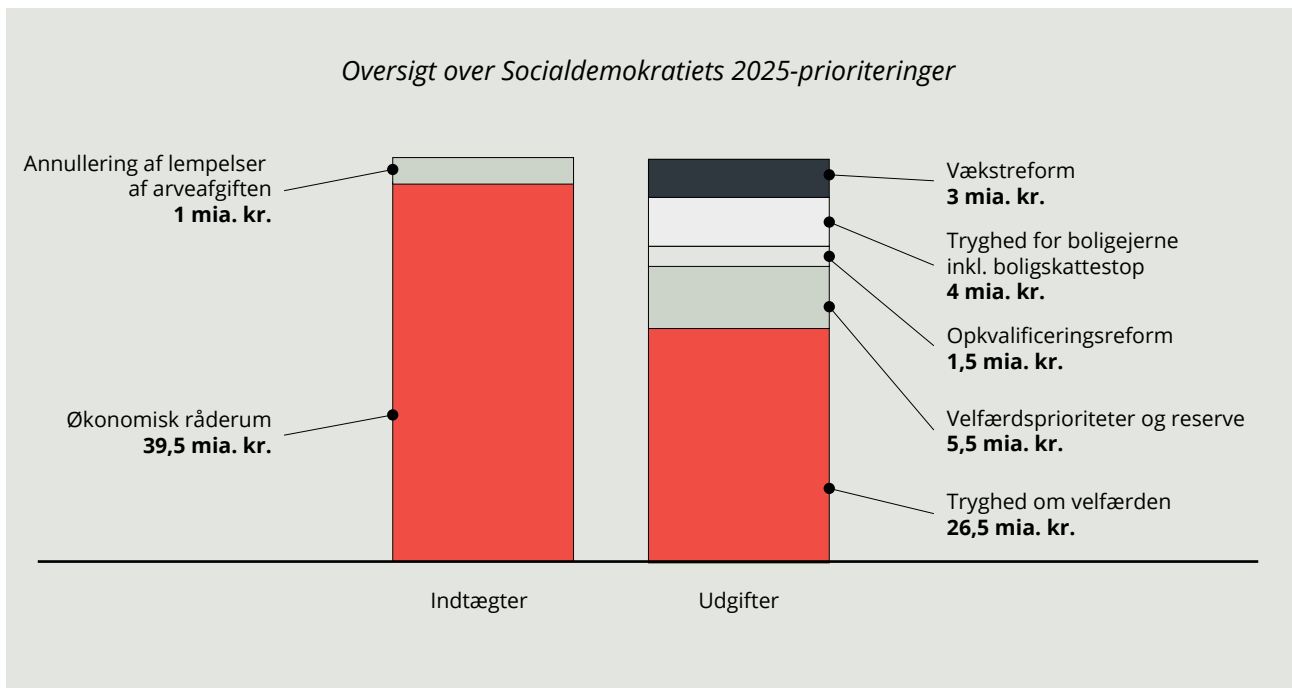
• **Danmark skal være mere retfærdigt**

Vi vil styrke velfærden. En stærk og velfungerende offentlig sektor skal først og fremmest sikre velfærdsløsninger af høj kvalitet til alle. Det er en forudsætning for, at vi kan skabe et mere retfærdigt og velstående samfund, hvor den sociale mobilitet øges. En stærk offentlig sektor er samtidig fundamentet for vores velstand. Vi skal uddanne de dygtigste hoveder og hænder, så den enkelte dansker kan klare sig godt på arbejdsmarkedet, og Danmark kan klare sig endnu bedre i den internationale konkurrence.

Det er vores tre mål. Men der er derudover en række pligt opgaver, 2025-planen bliver nødt til at adressere. Udfordringer, der skal tages hånd om

her og nu. Det drejer sig om, at vi skal have styr på vores ejendomsvurderingssystem og fremtidens boligskat, vi skal finde en ansvarlig finansiering af PSO-afgiften, vi skal styrke SKAT, vi skal sørge for, at det kan betale sig at spare op til alderdommen, og vi skal føre en udlændingepolitik, der sikrer, at antallet af ikke-vestlige indvandrere og flygtninge ikke overstiger vores evne til at håndtere integrationen og samtidig sikrer, at flere ikke-vestlige indvandrere kommer i arbejde.

Vi skal handle i tide og tage fat på de reelle udfordringer, Danmark står overfor, nu. Af figuren nedenfor fremgår Socialdemokratiets oplæg til økonomiske prioriteringer forud for forhandlingerne om en 2025-plan.

De sidste ti års reformer har ifølge regeringens egne beregninger sikret et råderum på 39,5 mia. kr. frem til 2025. Det er muligt inden for rammerne af det eksisterende råderum at gøre Danmark til et velstående og mere retfærdigt land i fremtiden. Hvis vi ellers bruger pengene klogt.

Regeringen vil med sin 2025-plan øge råderummet ved en forhøjelse af pensionsalderen og forringelse af SU'en blot for at finansiere skattelettelser. Vi vil finansiere vores prioriterede områder inden for det eksisterende råderum og ved at annullere lempelserne af arveafgiften for familieejede virksomheder. Med vores prioriteringer kan vi fastholde og videreudvikle vores unikke samfundsmodel, uden at danskerne skal

arbejde længere eller optage lån for at tage en uddannelse.

Vi vil i 2025 afsætte 1,5 mia. kr. til en bred opkvalificeringsreform, 3 mia. kr. til en vækstreform og 26,5 mia. kr. til tryghed om velfærden. For at sikre forudsigelighed for almindelige boligejere prioriterer vi 4 mia. kr. i 2025 og i alt 30 mia. kr. i perioden 2017-2025. Derudover afsætter vi 5,5 mia. kr. til yderligere velfærdsprioriteringer og en reserve til uforudsete udgifter.

Danmark har brug for holdbare løsninger på de udfordringer, vi står overfor, så fremtidens Danmark bliver dygtigere, rigere og mere retfærdigt.

1. SITUATIONEN FOR DANSK ØKONOMI

Dansk økonomi er grundlæggende sund...

Danmark står på et solidt fundament. Vores samfundsmodel er med god grund beundret verden over, fordi den sikrer os danskere en høj grad af frihed, tryghed og muligheder. Vi har en arbejdsstyrke i verdensklasse, og vi er blandt de lande i verden, hvor flest i den arbejdsdygtige alder arbejder. Samtidig har vores erhvervsliv nogle klare styrkepositioner, hvor virksomheder etableret i Danmark kan sælge deres varer til hele verden. Det kan de, fordi Danmark ifølge Verdensbanken har det tredjebedste erhvervsklima i verden. Og fordi Danmark er et af de mest produktive lande i verden, hvor lønnen godt nok er høj sammenlignet med andre lande, men hvor danskerne er deres løn værd.

Den offentlige økonomi er grundlæggende robust

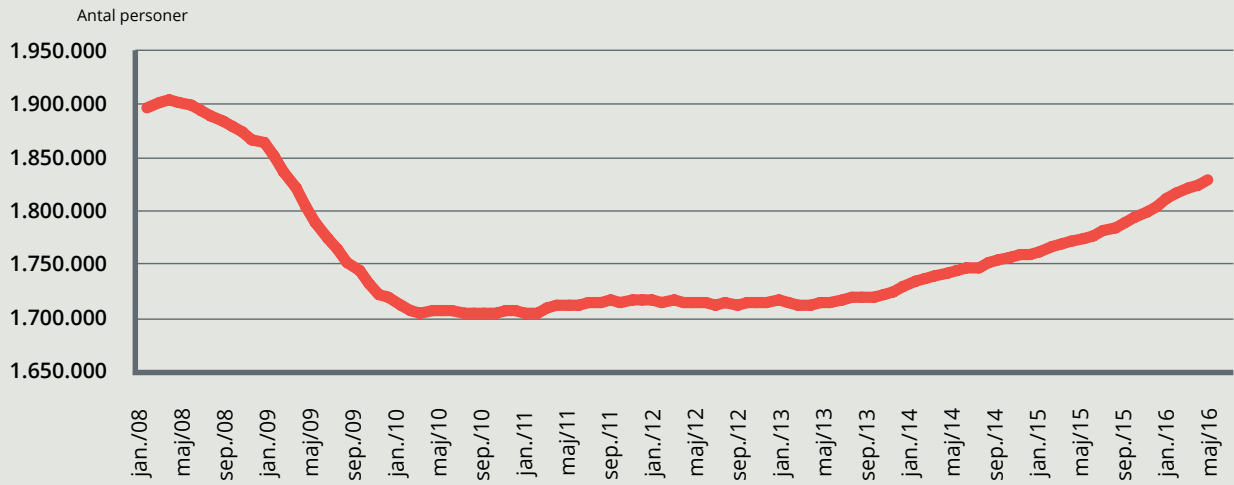
De offentlige finanser er holdbare på lang sigt. Det betyder, at der grundlæggende er sammenhæng mellem indtægter og udgifter. Samtidig er der i 2025 sammenlignet med 2016 et ikke-disponeret

råderum på 39,5 mia. kr. varigt. Råderummet i den offentlige økonomi er et resultat af de sidste mange års reformer, som Socialdemokratiet, sammen med et bredt flertal i Folketinget, har taget ansvar for.

Danmark er ude af krisen og arbejdsudbuddet øges markant i de kommende år

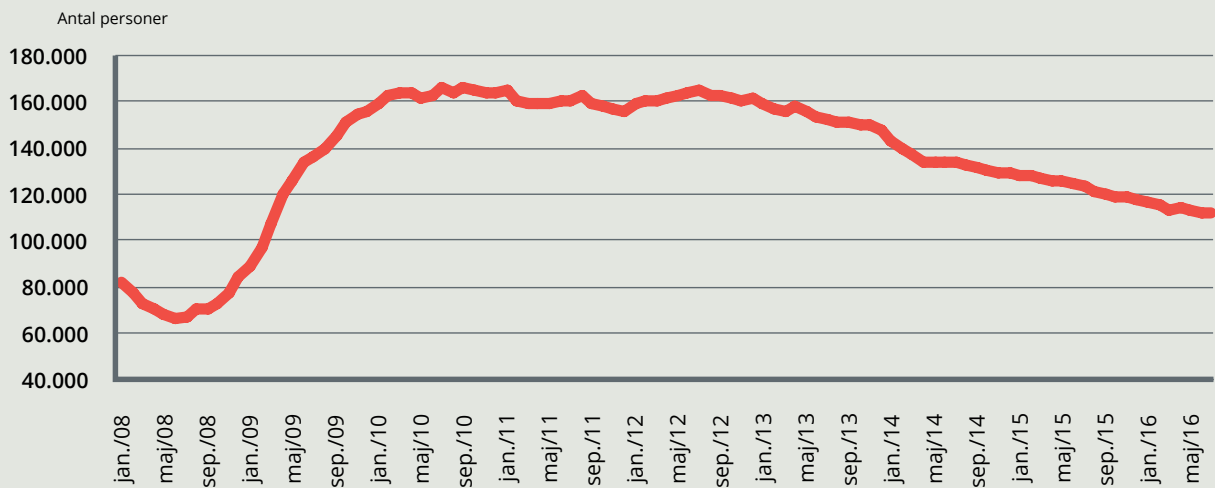
I dag er Danmark præget af stigende beskæftigelse og faldende ledighed, jf. figur 1.1 og 1.2. Samtidig medvirker de seneste ti års reformer af arbejdsmarkedet til, at arbejdsstyrken øges med ca. 200.000 personer i årene frem til 2025. Dermed skal udfordringerne med at øge BNP-væksten og velstanden primært løses ved, at fremtidens arbejdsstyrke besidder de efterspurgte kompetencer samt ved at understøtte, at de private virksomheder kan skabe nye arbejdspladser gennem investeringer i ny teknologi og produktion i Danmark.

Figur 1.1: Udviklingen i den private beskæftigelse fra 2008 til 2016

Kilde: Danmarks Statistik. Anm. Beskæftigelsen er opgjort som sæsonkorrigerede tal for lønmodtagere.

Figur 1.2: Udviklingen i ledigheden fra 2008 til 2016

Kilde: Danmarks Statistik. Anm. Ledigheden er opgjort som sæsonkorrigerede tal for bruttoledigheden.

... men Danmark har fem alvorlige udfordringer

Hvis der vedtages og gennemføres en 2025-plan, der tager fat om de reelle problemer i dansk økonomi, kan vi gøre Danmark til et endnu mere rigt og retfærdigt land, hvor alle har lige muligheder, og hvor der er gode og vellønnede job til

flere. Men det kommer ikke af sig selv. For selvom fundamentet er godt, står vi overfor fem afgørende udfordringer som kun forværres, hvis ikke imødegåelse af disse udfordringer er det centrale hovedfokus i 2025-planen.

BOKS 1.1:

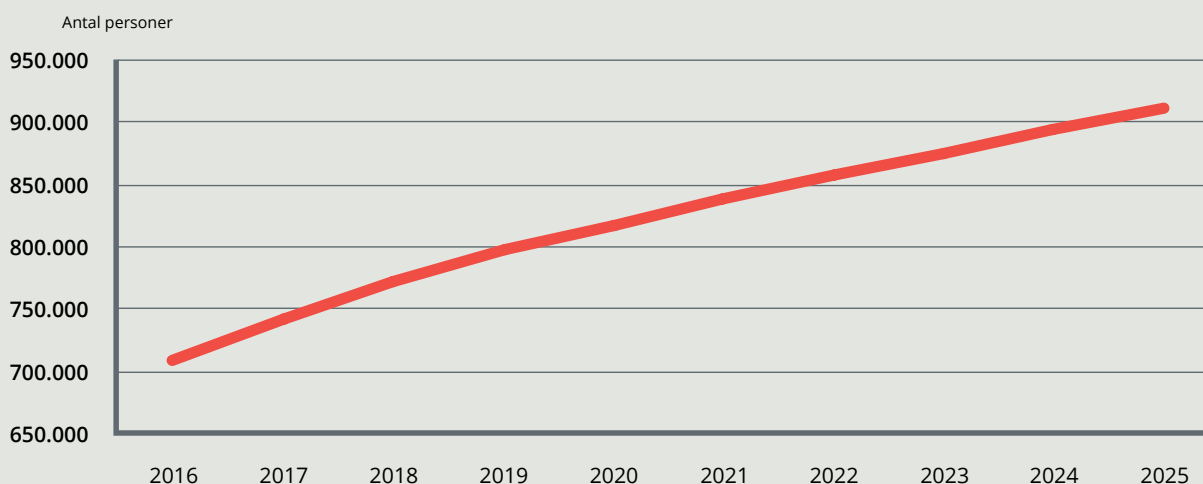
FEM AFGØRENDE UDFORDRINGER FOR DANMARK

1. Vores velfærd er under pres
2. Produktiviteten gik i stå i 00'erne
3. Mangel på de rette kompetencer
4. Globaliseringen skaber kamp om arbejdspladserne
5. Væksten er ujævnt fordelt på tværs af landet

1. Vores velfærd er under pres

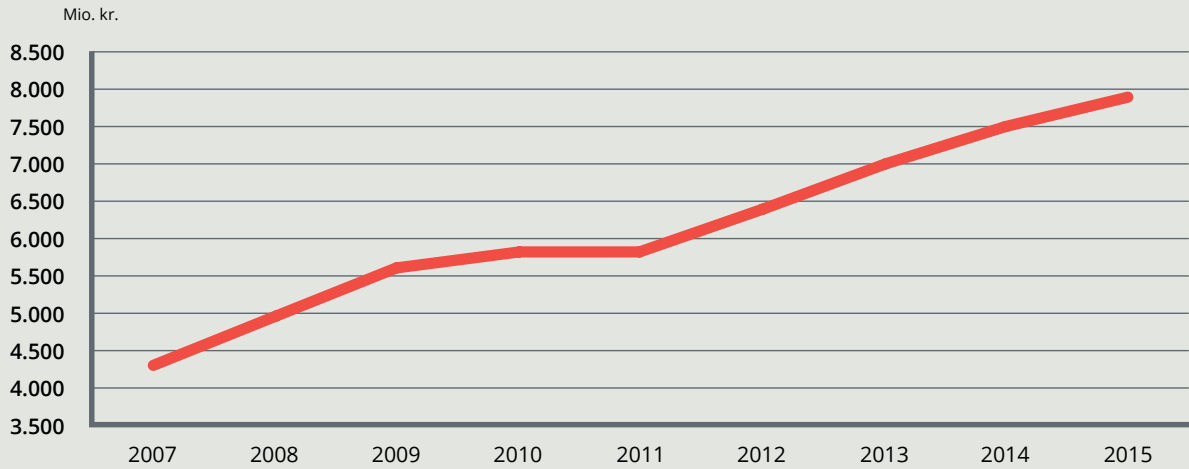
Vi bliver som befolkning hele tiden ældre. Det er en positiv udvikling, som vi skal være glade for, men når vi bliver ældre, bliver der også mere brug for ældreplejen og sundhedsvæsenet. Dertil kommer stigende medicinudgifter, flere med kronisk og psykisk sygdom samt flere flygtninge, der udfordrer de offentlige budgetter. Samtidig er velfærdsniveauet i den offentlige sektor ikke godt nok på alle stræk. Der er for stor forskel på kvaliteten i dagtilbud. De ældre får ikke alle steder en værdig omsorg og pleje på grund af travlhed. Og der er markante forskelle i danskerne sundhed, jf. boks 1.2. En presset offentlig sektor gør velfærden til den vigtigste prioritet i 2025-planen.

Figur 1.3: Stigning i antal ældre på 70 år og derover

Kilde: Sundheds- og Ældreministeriet, maj 2016

Figur 1.4: Udgifter til sygehusmedicin i mio. kr.

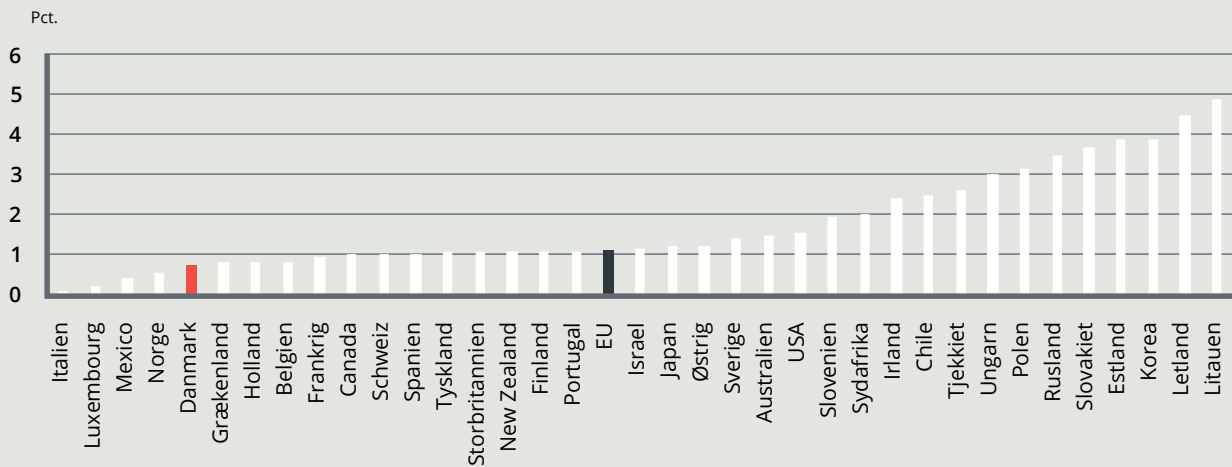
Kilde: Danmarks Statistik

2. Produktiviteten gik i stå i 00'erne

Væksten er alt for lav, og det var den længe før, krisen ramte os. Siden år 2000 har Danmark ifølge Det Økonomiske Råd haft en af de laveste vækstrater i OECD og EU, jf. figur 1.5. Det skyldes især,

at produktiviteten gik i stå i 00'erne. Hvis ikke vi gør noget ved det, vil det også hæmme væksten, når vi kigger fremad. Den udfordring skal vi give svar på. Kun sådan kan vi sikre, at der fremadrettet er gode og vellønnede job til flere.

Figur 1.5: Gennemsnitlig årlig produktivitetsvækst i perioden 2001-2014 i Danmark og OECD-lande

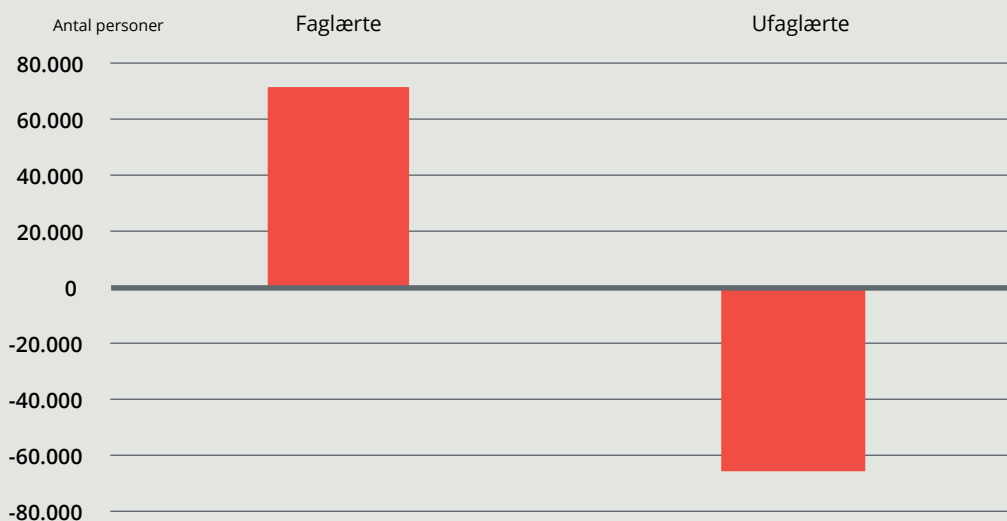
Kilde: OECD

3. Mangel på de rette kompetencer

Alt for mange har svært ved at finde varig beskæftigelse. Samtidig har mange virksomheder allerede nu svært ved at finde medarbejdere med relevante kompetencer. Sådan må det ikke være. I takt med globaliseringen bliver det problem kun værre, hvis ikke vi gør noget ved det. Ifølge Dansk Industri, Dansk Arbejdsgiverforening og AE-rådet vil der inden for en overskuelig årrække mangle

titusindvis af faglærte, som eksempelvis mekanikere, industriteknikere og elektrikere. På den anden side vil antallet af arbejdspladser til den ufaglærte del af arbejdsstyrken mindskes, jf. figur 1.6. Den ubalance på arbejdsmarkedet kan få stor betydning for samfundsøkonomien, hvis ikke vi adresserer den. Det kræver rettidig omhu, hvis det problem skal løses, så alle får del i globaliseringens muligheder.

Figur 1.6: Fremskrivning af efterspørgsel på faglærte og ufaglærte medarbejdere i 2025

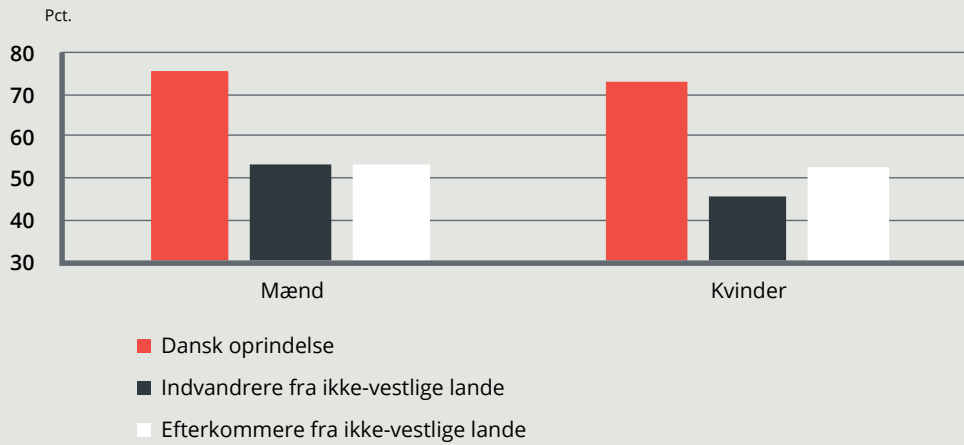

Kilde: AE-rådet

Samtidig er det en udfordring, at alt for mange danskere i dag står helt uden for arbejdsmarkedet. Problemet er særligt stort blandt ikke-vestlige indvandrere, som det fremgår af figur 1.7. Det er ikke alene samfundsøkonomisk uholdbart, men

også en barriere for en succesfuld integration. At blive en del af det arbejdende fællesskab er den bedste vej til at blive en del af det danske samfund.

Figur 1.7: Opgørelse over beskæftigelsesfrekvensen i 2014 blandt 16-64-årige

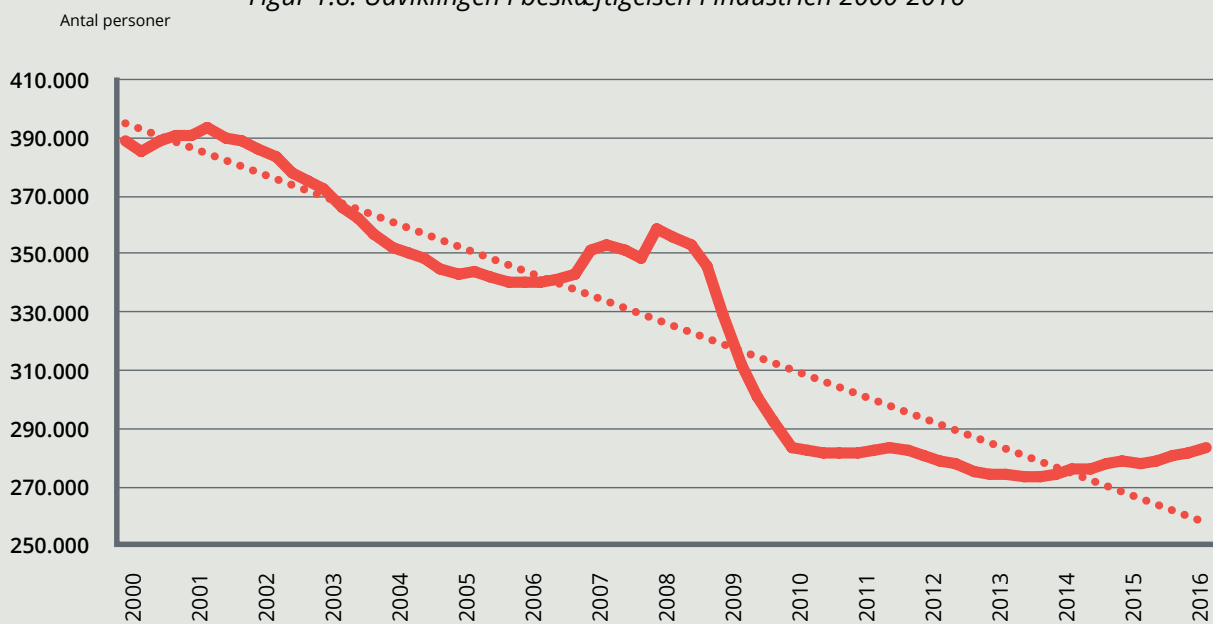
Kilde: Danmarks Statistik

4. Globaliseringen skaber kamp om arbejdspladserne

Den globale konkurrence om investeringer og arbejdspladser bliver stadig mere intensiv, og selvom danske virksomheder i dag er konkurrencedygtige, er det ikke givet, at det fortsat vil være sådan, med mindre vi aktivt understøtter det.

Danmark mistede blandt andet mange produktionsarbejdspladser igennem krisen, men også op til finanskrisen tabte vi i 00'erne titusindvis af arbejdspladser i industrien, jf. figur 1.8. Det må ikke ske igen. Danmark skal også være et produktionsland i fremtiden.

Figur 1.8: Udviklingen i beskæftigelsen i industrien 2000-2016

Kilde: Danmarks Statistik. Anm. Beskæftigelsen er opgjort som sæsonkorrigerede tal for lønmodtagere.

5. Væksten er ujævnt fordelt på tværs af landet

Vi skal tage det alvorligt, at de job, der skabes lige nu, ikke er jævnt fordelt i hele landet. Danmark må ikke knække over. Vores velstand skal komme alle danskere til gode, ikke kun visse geografiske dele af landet. Særligt omkring de store byer går

det godt, men i store dele af landet er tempoet lavere. Det ses blandt andet ved, at den stigende beskæftigelse fra 2015 til 2016 især er sket i hovedstadsområdet og i det østlige Jylland, jf. figur 1.9.

Figur 1.9: Stigningen i beskæftigelsen fra 2015-2016 fordelt på landsdele

Kilde: Danmarks Statistik

Anm. Beskæftigelsen er opgjort som sæsonkorrigerede tal for lønmodtagere fra 2. kvart. 2015 til 2. kvart. 2016.

Vi skal gribe til handling nu og levere de rigtige svar på vores udfordringer, så Danmark også i fremtiden vil være et velstående land, hvor der er gode job og ordentlig velfærd til alle. Det er først og fremmest det, en 2025-plan bør handle om.

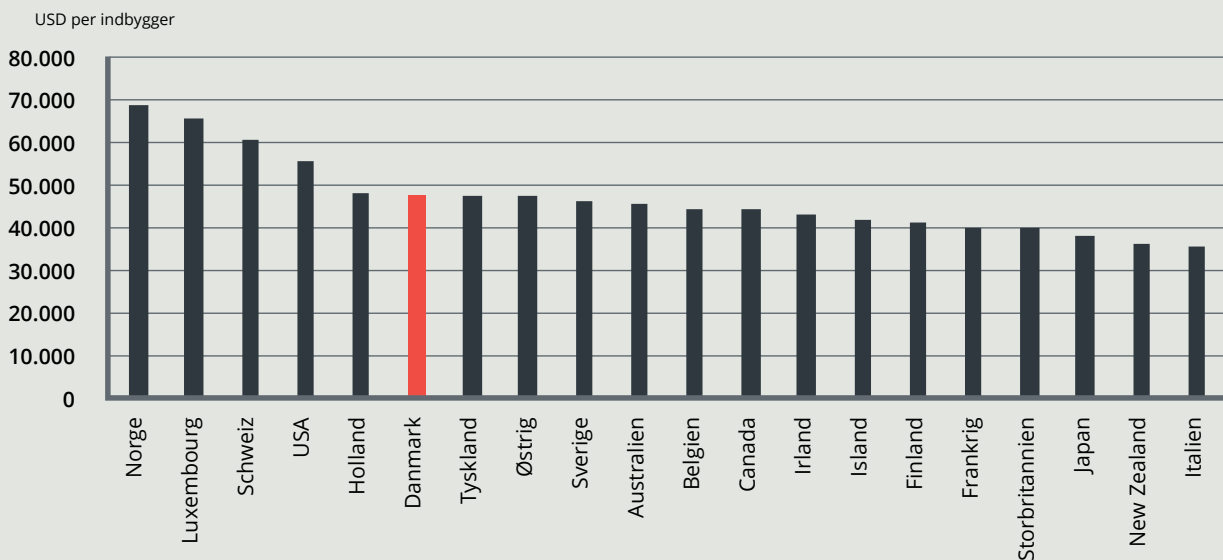
En stærk og velfungerende offentlig sektor går hånd i hånd med høj velstand

Vores offentlige sektor sikrer først og fremmest alle danskere de bedste muligheder for sundhed, uddannelse og tryghed. Vores gode økonomiske fundament hviler dermed på en stærk offentlig sektor – og omvendt. Den offentlige sektor sikrer, at vores virksomheder har medarbejdere med de rigtige kvalifikationer. Det gør den blandt andet ved at have relevante uddannelser og efteruddannelser af høj kvalitet, ved at tilvejebringe en god og veludbygget infrastruktur samt ved at sikre fri og lige adgang til sundhedsvæsenet, så vi hurtigt kan komme tilbage på arbejde, hvis vi bliver syge.

En veluddannet arbejdsstyrke er helt afgørende for virksomhedernes produktivitet og mulighed for at tiltrække udenlandske investeringer. Vores virksomheder er derfor grundlæggende afhængige af, at vi har en stærk og velfungerende offentlig sektor.

Danmark er blandt de rigeste lande i OECD, jf. figur 1.10. Hvis vi ser på de nordiske lande, der er kendetegnet ved en veludbygget og stærk offentlig sektor, ligger alle placeret i top 20 over de OECD-lande, som har den højeste velstand pr. indbygger. Det viser, at en stærk offentlig sektor ikke er en hæmsko for et højt velstandsniveau.

Figur 1.10: Opgørelse over de 20 rigeste lande i OECD i 2014

Kilde: OECD

Anm. Der er anvendt tal for BNI pr. capita i US\$. For Island og Schweiz foreligger ikke tal for 2014, hvorfor der er anvendt 2013.

BOKS 1.2:

TRE EKSEMPLER PÅ EN UDFORDRET VELFÆRD

Store forskelle på børnenes trivsel og udvikling i dagtilbud

En nylig undersøgelse af daginstitutioner i fem kommuner viser, at der er store forskelle fra dagtilbud til dagtilbud, når det handler om børnenes trivsel og udvikling¹. Børnenes evne til at genkende ord og figurer varierer med op til to år. Børnene i den børnehave, der scorer lavest, er således cirka to år bagud i deres udvikling i forhold til børn i den børnehave, der scorer højest. Det indikerer, at der er kvalitetsforskelle mellem dagtilbud, og at børn derfor har forskellige vilkår for at udvikle f.eks. sociale kompetencer og sprog, alt efter hvilket dagtilbud de går i.

Undersøgelsen viser også, at børnehaverne er forskellige i deres evne til at bryde den negative sociale arv. Minoritetsbørn og børn af kortuddannede har sværere relationer til de voksne, dårligere trivsel og ringere sproglige og sociale kompetencer sammenlignet med børn af forældre med en mellemlang eller lang uddannelse.

En presset ældrepleje – udhuling af velfærden for vores ældre

I 2025 vil der være 200.000 flere ældre over 70 år, og 25.000 flere vil have en demenssygdom, som kræver en tungere plejeindsats². Det stigende antal ældre og flere demente presser vores ældrepleje og betyder, at velfærden for de ældre gradvist, men sikkert udhules, hvis ikke vi prioriterer vores velfærd. Udviklingen er allerede i gang. Ifølge en undersøgelse fra Ældre Sagen brugte knap hver tredje kommune færre udgifter pr. ældre over 80 år i 2016 end året før³.

Det stigende pres på velfærden for de ældre kan mærkes i ældreplejen. Ifølge en medlemsundersøgelse fra december 2015 fra FOA, der organiserer SOSU-hjælpere og -assistenter, oplever ca. hvert tredje medlem, der er ansat på et plejecenter, mindst én gang om ugen, at en beboer må bruge ble, fordi der ikke er tid til at hjælpe vedkommende på toilettet. Og kun ca. halvdel af medlemmerne, der arbejder på et plejecenter, oplever, at de har meget gode eller gode

muligheder for at yde en værdig pleje, omsorg og behandling af de ældre, som de møder i deres arbejde.

Ulighed i sundhed

Der er fortsat for stor ulighed i danskernes sundhed. Ifølge en undersøgelse fra marts 2012 af AE-rådet lever de 25 pct. fattigste danske mænd i snit 10 år kortere end de 25 pct. rigeste. Det er desuden veldokumenteret, at ufaglærte har større forekomst af kroniske sygdomme, går hyppigere til lægen og bruger væsentligt flere penge på medicin end faglærte og dem med en videregående uddannelse⁴. Samtidig er der stor forskel på antallet af gode leveår, som vi danskere har tilbage efter de 60 år. Mens ufaglærte har ca. 10 år uden helbredsproblemer, der nedsætter deres muligheder, er tallet 15 år for danskere med en videregående uddannelse⁵.

Uligheden i sundhed starter allerede i børnealderen, hvor børn af forældre med lav uddannelse, lav indkomst eller uden beskæftigelse har større risiko for at få en langvarig eller kronisk sygdom end børn af forældre i beskæftigelse, med høj uddannelse eller høj indkomst⁶

1. Kilde: DPU, Aarhus Universitet, september 2016

2. Kilde: Nationalt Videnscenter for Demens

3. Kilde: Ældre Sagens beregninger baseret på tal fra Danmarks Statistik

4. Kilde: AE-rådet, juni 2016 og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, marts 2014

5. Kilde: Henrik Brønnum-Hansen, Institut for Folkesundhedsvidenskab

6. Kilde: Sundhedsstyrelsen, december 2012

2. DANMARK HAR IKKE BRUG FOR EN PERSONSKATTEREFORM

Personskattelettelse er ikke den rigtige vej for Danmark

Ingen af de fem udfordringer, som Danmark står overfor, bliver løst gennem personskattelettelse. I stedet skal vi bruge pengene, der hvor vi ved, de skaber arbejdspladser. Gennem reelle vækstinitiativer, der sikrer bedre rammevilkår for vores virksomheder.

Vi har ikke af princip noget imod skattelettelse. Hvis der på et tidspunkt er råd til skattelettelse, vil Socialdemokratiet prioritere at lette skatten i bunden. Men vi mener ikke, at det er den rigtige prioritering i den nuværende situation for dansk økonomi at give personskattelettelse, der primært kommer de mest velstillede til gavn, hvis vi vil løse de udfordringer, som Danmark står over for.

Desuden mener vi, at det er uansvarligt at give skattelettelse i dag, når finansieringen først løber ind senere. Finansieringen af skattelettelse skal således være konkret, og regeringen bør anvise finansiering på samme tidspunkt, som skattelettelse uddeles.

Vi skal i mål med de seneste 10 års reformer

Danmark har et stærkt fundament at bygge videre på. Efter indgåelsen af Velfærdsforliget i 2006 og

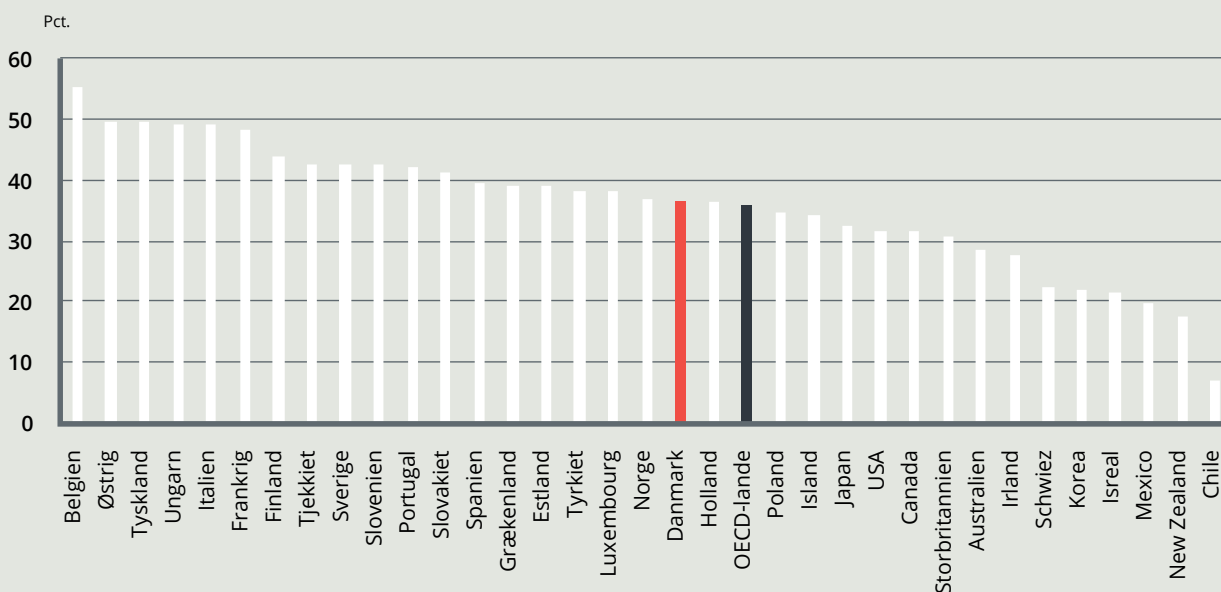
de seneste ti års mange reformer har et bredt flertal i Folketinget taget ansvar for at fremtidssikre Danmark gennem arbejdsudbudsreformer, der blandt andet har hævet pensionsalderen markant. Det er reformer, der nu har rustet dansk økonomi til de demografiske udfordringer, vi står over for.

Regeringens svar på Danmarks udfordringer er skattelettelse, der finansieres med besparelser på SU'en og højere pensionsalder. Vi mener ikke, at tiden er til nye arbejdsudbudsreformer. Ifølge regeringens egne beregninger vil arbejdsstyrken stige med knap 200.000 personer frem til 2025, uden at der gennemføres nye reformer. Det er således en konsekvens af de reformer, vi allerede har gennemført. De aftalte reformer skal nu have lov til at virke, så vi sikrer, at den store forøgelse af arbejdsstyrken rent faktisk fører til, at folk får et arbejde.

Dyre job i regeringens skattereform

Skattelettelse er ikke kun uansvarlige, men det er også en forkert og ineffektiv måde at bruge pengene på. Danmark har ifølge OECD en gennemsnitlig til lav skat på arbejde for alle indkomstgrupper, hvilket understreger, at det ikke er den væsentligste udfordring for dansk økonomi.

Figur 2.1: Gennemsnitlig skat på arbejde, gennemsnitslønnen enlig uden børn, 2015

Kilde: AE-rådet.

Set i forhold til målrettede erhvervsskattelettelser er lettelser af topskatten en dyr investering, og det er ikke den rigtige vej at gå, hvis vi skal løse Danmarks udfordringer. Topskattelettelser medfører ikke de produktivetsforbedringer, der er Danmarks helt store vækstudfordring.

Regeringen bruger ganske enkelt pengene forkert. Vi skal arbejde os til mere vækst og flere arbejdspladser og ikke satse på dyre personskattelettelser, der ikke løser udfordringen med øget produktivitet, som er den egentlige udfordring for dansk økonomi.

Ifølge regeringens egne tal kan velstanden gennem højere produktivitet øges med knap 20 mia. kr. i 2025 for en offentlig udgift på kun 2,5 mia. kr. Det svarer til omkring 10 gange så meget velstand for pengene, som regeringens personskattelettelser. De effekter opnås gennem målrettede vækstinitiativer. Vi får ikke rettet op på produktiviteten og dermed væksten gennem personskattelettelser.

3. VORES PRIORITERINGER

Danmarks udfordringer er sammensatte og kræver derfor, at vi angriber dem fra flere vinkler. De kan ikke løses med topskattelettelser finansieret ved en højere pensionsalder og besparelser på SU'en. Det er derimod afgørende, at vi handler i tide og tager fat på de rigtige problemer i dansk økonomi.

Det er Socialdemokratiets vision at gøre Danmark dygtigere gennem en opkvalificeringsreform, Danmark rigere gennem en vækstreform og Danmark mere retfærdigt ved at styrke velfærden og vores offentlige sektor. Men der er også en række åbenlyse udfordringer – pligt opgaver – der skal håndteres nu og her, førend de vokser sig uoverskuelige. Håndteringen af disse udfordringer og vores tre visioner udgør tilsammen Socialdemokratiets prioriteringer i forhandlingerne om 2025-planen.

Tre visioner for 2025-planen

Danmark skal være dygtigere. Derfor skal der gennemføres en opkvalificeringsreform og flere skal være en del af arbejdsfællesskabet.

For at øge produktiviteten og skabe nye danske arbejdspladser, skal vi sikre, at medarbejderne har de rette kompetencer, da det er afgørende for erhvervslivets konkurrenceevne og vækstmuligheder. Den globaliserede verden og øget digitalisering stiller nye krav til personer uden uddannelse. Derfor foreslår Socialdemokratiet en opkvalificeringsreform, der skal give alle del i globaliseringens muligheder. Ingen skal lades i stikken på kanten af arbejdsmarkedet. Derfor vil Socialdemokratiet sikre, at flere kommer i uddannelse og får adgang til opkvalificering, så flere bliver en del af arbejdsfællesskabet og færre ender på varig offentlig forsørgelse. Socialdemokratiets prioriteringer, der skal gøre Danmark dygtigere og få flere i beskæftigelse, uddybes i kapitel 4.

Danmark skal være rigere. Derfor skal der gennemføres en vækstreform og skabes grønne arbejdspladser til gavn for hele Danmark.

Virksomhederne skal have de bedste vilkår, der ruste dem til en globaliseret fremtid, som byder på nye teknologiske og digitale muligheder samt en øget international konkurrence om investeringer og medarbejdere. For at styrke produktiviteten og konkurrenceevnen vil Socialdemokratiet gennemføre en vækstreform, der forbedrer virksomhedernes rammevilkår, styrker iværksætteri samt understøtter flere investeringer i de små og mellemstore virksomheder, så de bliver mere produktive, vokser sig større og skaber nye arbejdspladser. Samtidig skal vi fastholde ambitionerne for et grønnere Danmark og vores styrkeposition inden for den grønne omstilling, der skaber tusindvis af arbejdspladser – især i landdistrikterne. Og vi skal understøtte udviklingen af produktion via øget teknisk forskning, så vi kan fastholde og skabe nye arbejdspladser i produktionen over hele landet. Socialdemokratiets prioriteringer, der skal gøre Danmark rigere, uddybes i kapitel 5.

Danmark skal være mere retfærdigt. Derfor skal vi styrke velfærden og vores offentlige sektor.

En stærk og velfungerende offentlig sektor skal understøtte et mere retfærdigt og velstående Danmark. Vores offentlige sektor skal rustes til fremtidens udfordringer. Vi skal uddanne de dygtigste hoveder og hænder, så den enkelte dansker kan klare sig godt på arbejdsmarkedet, og Danmark kan klare sig endnu bedre i den internationale konkurrence. Det starter i vores børns helt tidlige år, hvor dagtilbud og folkeskole af høj kvalitet er afgørende for, at alle børn får de bedste chancer for et liv med uddannelse, job og muligheder. For at blive klar til fremtidens udfordringer, skal den offentlige sektor videreudvikles, så den lever op til borgernes stigende forventninger til velfærden. Vi vil derfor prioritere vores fælles velfærd, så alle får de bedste muligheder for uddannelse, sundhed og tryghed. Socialdemokratiets prioriteringer, der skal gøre Danmark mere retfærdigt og styrke velfærden, uddybes i kapitel 6.

BOKS 3.1:

TRE VISIONER, DER VIL GØRE DANMARK STÆRKERE FOR ALLE

1. *Danmark skal være dygtigere*
– ved at gennemføre en opkvalificeringsreform og sikre, at flere er en del af arbejdsfællesskabet.
2. *Danmark skal være rigere*
– ved at gennemføre en vækstreform og skabe grønne arbejdspladser til gavn for hele landet.
3. *Danmark skal være mere retfærdigt*
– ved at styrke velfærden og vores offentlige sektor.

Ved at udvise rettidig omhu og allerede nu arbejde ambitiøst og målrettet for at virkeliggøre disse tre visioner kan vi fremtidssikre Danmark og skabe vækst og arbejdspladser i hele landet. Hver vision griber fat i selvstændige problemer, men der er også en klar sammenhæng mellem dem. F.eks. vil gode rammevilkår være med til at øge investeringerne, hvilket stiller nye krav til medarbejderne og derfor øger behovet for opkvalificering. På samme måde medfører adgang til kvalificeret arbejdskraft og en stærk offentlig sektor, at det bliver attraktivt at investere i Danmark. Dermed vil de tre visioner hver især styrke hinanden og løfte væksten.

Pligt opgaver

Ud over de ovenstående tre visioner står Danmark over for en række udfordringer, der skal håndteres, førend de vokser sig så store og uoverskuelige, at de begynder at svække selve det fundament, vi bygger fremtidens Danmark på. For Socialdemokratiet er det afgørende, at vi hurtigt og effektivt får løst disse udfordringer, så vi ikke i fremtiden bliver ramt af problemer, vi kunne have løst ved at handle i tide.

Det drejer sig om, at vi skal have styr på vores ejendomsvurderingssystem og fremtidens boligskat. Vi skal finde en ansvarlig finansiering af den grønne omstilling til erstatning for PSO-afgiften. Vi skal styrke SKAT, så vi fremover undgår skandalesager og sikrer et effektivt skattevæsen, som befolkningen har tillid til. Vi skal sikre, at det kan betale sig at spare op til alderdommen. Og vi skal føre en udlændingepolitik, der sikrer, at antallet af ikke-vestlige indvandrere og flygtninge ikke overstiger vores evne til at håndtere integrationen og samtidig sikrer, at flere ikke-vestlige indvandrere kommer i arbejde. Pligt opgaverne uddybes i kapitel 7.

BOKS 3.2:

PLIGTOPGAVER, DER SKAL HÅNTERES NU OG HER

1. Ejendomsvurderingssystem og fremtidens boligskat
2. PSO og finansieringen af den grønne omstilling
3. Styrkelse af SKAT
4. Robust pensionssystem, hvor det kan betale sig at spare op
5. Håndtering af flygtninge- og migrationspres
6. Flere ikke-vestlige indvandrere i arbejde

4. DANMARK SKAL VÆRE DYGTIGERE

Opkvalificeringsreform

Socialdemokratiet vil afsætte 1,5 mia. kr. til en bred opkvalificeringsreform, der skal nytænke efteruddannelsessystemet, give ufaglærte flere og nye muligheder samt styrke erhvervsskolerne.

Reformen skal sikre, at flere ledige ufaglærte får en uddannelse, og at alle bliver rustet til at få del i de muligheder, globaliseringen skaber. Det er derfor nødvendigt at gøre det økonomisk attraktivt for ledige at opkvalificere sig. Derudover skal vi se voksen- og efteruddannelsesindsatsen igennem, så de tilbud, der stilles til rådighed for ufaglærte og faglærte, er attraktive og matcher virksomhedernes behov. Vi skal også gøre op med den alvorlige problemstilling, at alt for mange danskere i den arbejdsdygtige alder mangler basale læse-, skrive- og regnefærdigheder. Et løft her vil gøre en forskel i den enkeltes liv, medføre øget produktivitet hos virksomhederne og åbne nye muligheder for yderligere efteruddannelse af relevante medarbejdere.

Endelig skal vi styrke erhvervsskolerne, hvis vi skal opnå, at flere unge vælger den faglærte vej. Kun sådan kan vi varigt løse behovet for faglært arbejdskraft. For de unge, der vælger en erhvervsuddannelse, er det også essentielt, at der er sikkerhed for at få en praktikplads. Her skal virksomhederne tage et ansvar. I dag er der nemlig ikke sammenhæng mellem, hvor mange faglærte en virksomhed benytter sig af, og hvor mange elevpladser den pågældende virksomhed tilbyder. Vi støtter op om den netop indgåede trepartsaftale, men mener ikke, at den løser alle udfordringerne, og derfor vil vi følge udviklingen tæt.

Reformens elementer skal tilsammen være med til at øge produktiviteten og skabe danske arbejdspladser i fremtiden ved at sikre, at vi har den rette arbejdsstyrke.

BOKS 4.1:

KONKRETE PRIORITERINGER, DER SKAL GØRE DANMARK DYGTIGERE

1. Øget kompensation for ledige i uddannelse:

110 pct. af dagpengesatsen

Kompensationen til ledige ufaglærte og faglærte over 30 år med forældet uddannelse øges til maksimalt 110 pct. af dagpenge-niveauet i en tidsbegrænset periode, indtil puljen er brugt op, så det bliver økonomisk attraktivt at opkvalificere sig. Vi vil også sammen med arbejdsmarkedets parter drøfte, hvordan det gøres mere økonomisk attraktivt for ufaglærte i beskæftigelse at uddanne sig.

2. Omlægning af voksen- og efteruddannelsesindsatsen efter virksomhedernes efterspørgsel

Den nuværende struktur i voksen- og efteruddannelsessystemet skal gennemgås med det formål at luge ud i unødvendige kurser og sikre et mere effektivt og sammenhængende voksen- og efteruddannelsessystem.

3. Ordblindescreening og afdækning af

manglende basale almene færdigheder

Der skal afsættes midler til fortsættelse og udvidelse af screening og uddannelse af ansatte, der er ordblinde eller mangler basale almene færdigheder, og den nuværende indsats med en obligatorisk screening af de basale almene færdigheder af ledige med færrest kompetencer i forbindelse med første ledighedssamtale hos a-kasse eller på jobcenter skal fortsætte.

4. Praktikpladser til alle

Arbejdsgivernes bidrag (AUB) justeres, så virksomhedernes tilskyndelse til at underskrive en uddannelsesaftale øges markant, således at de virksomheder, der i dag ikke opretter praktikpladser, betaler mere. Samtidig skal samtlige udgifter til elever på skole-

ophold dækkes af den øgede betaling. Derfor støtter vi også op om den trepartsaftale, der for nyligt blev indgået. Det er et skridt i den rigtige retning, og vi vil, jf. trepartsaftalen, følge udviklingen tæt og løbende med henblik på at tage yderligere skridt, hvis det er nødvendigt.

5. Styrkede erhvervsuddannelser

Vi vil annullere regeringens besparelser på erhvervsuddannelserne på godt 1 mia. kr. fra 2017 – 2019. Derudover skal de godt

150 mio. kr. til øget kvalitet, der er afsat af partierne bag erhvervsuddannelsesreformen, bruges på at indkøbe nyt udstyr på skolerne og oprette videnscentre for håndværk og teknik, der kan løfte kvaliteten af undervisningen. Endelig skal der oprettes en ny pulje på 150 mio. kr. til forsøg med campus og årlige studieture for udvalgte erhvervsuddannelser samt fleksible åbningstider, så det i højere grad bliver muligt at tage kurser ved siden af et evt. arbejde.

Flere skal være en del af arbejdsfællesskabet

Alt for mange danskere står i dag uden for arbejdsmarkedet, og alt for mange af dem har ikke de kompetencer, der kræves. De står uden for arbejdsfællesskabet og risikerer at ende på varig offentlig forsørgelse. Det gælder også for mange unge, hvor hver sjette af de 15-29-årige i dag hverken er under uddannelse eller i job. Vi ved, at unge, der i en tidlig alder hverken er i uddannelse eller beskæftigelse, har sværere ved senere i livet at tage en uddannelse og finde fodfæste på arbejdsmarkedet, ligesom de kan se frem til en lavere indkomst i løbet af livet. Derfor er det helt afgørende, at vi formår at vende udviklingen, så flere kan blive en del af arbejdsfællesskabet.

For Socialdemokratiet er det helt uacceptabelt, at særligt unge ender på kontanthjælp eller anden offentlig forsørgelse. Derfor har vi, da vi havde regeringsansvaret, gennemført en række større reformer på beskæftigelsesområdet af bl.a. kontanthjælp, beskæftigelsesindsatsen og før-

tidspension, der har til formål at få flere i uddannelse eller job. Vi ser allerede nu gode effekter af reformerne, men vi må dog også konstatere, at vi fortsat ikke er kommet i mål, og derfor er det afgørende at sikre, at reformerne implementeres rigtigt og kommer til at virke efter hensigten.

Derudover skal flere med ikke-vestlig baggrund i arbejde. Mere end hver anden ikke-vestlig indvandrer i den arbejdsdygtige alder er uden for arbejdsmarkedet. Det er ikke alene samfundsøkonomisk uholdbart, men også en barriere for en succesfuld integration. At blive en del af det arbejdende fællesskab er den bedste vej til at blive en del af det danske samfund og lære danske normer og værdier. Derfor skal flere med ikke-vestlig baggrund i arbejde.

Socialdemokratiet vil satse på tre konkrete områder, der skal bidrage til at få flere fra offentlig forsørgelse og i job eller uddannelse.

BOKS. 4.2:

TRE SATSNINGER, DER SKAL FÅ FLERE MED I ARBEJDSFÆLLESSKABET

1. Flere med ikke-vestlig baggrund i arbejde

Flere ikke-vestlige indvandrere skal i arbejde. Socialdemokratiet foreslår på den baggrund en grundlæggende reform af integrationsindsatsen, som skal sikre, at det fremover ikke er muligt at modtage sociale ydelser uden at arbejde for dem. Kommer man til Danmark, skal man tage et arbejde, hvis der er et at få. Hvis ikke, skal man i stedet arbejde for ydelsen og gøre nytte – f.eks. i nyttejob, løntilskudsjob eller virksomhedspraktik.

2. Servicetjek af gennemførte reformer på beskæftigelsesområdet

Vi vil sikre, at de gennemførte beskæftigelsesreformer lever op til intentionerne. Derfor skal vi sørge for, at de rent faktisk implementeres med den tiltænkte virkning. Derfor foreslår vi at gennemføre et servicetjek af, hvordan det går med implementeringen af de seneste års reformer, sådan som det bl.a. er blevet anbefalet af flere fremtrædende økonomer.

3. Flere unge skal fastholdes i uddannelse

Vi vil sætte styrket ind for at forhindre, at unge ender på varig offentlig forsørgelse. Uddannelse er den vigtigste vej til at forsørge sig selv, og derfor skal vi have en bredspektret indsats for, at flere unge får en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det kræver et øget fokus på, at flere forlader grundskolen med de nødvendige faglige kompetencer til at tage en ungdomsuddannelse, ligesom overgangen fra grundskole til det videre uddannelsessystem skal styrkes, og vi skal bygge bro mellem unge på offentlig forsørgelse og uddannelsessystemet. Derudover skal flere unge fastholdes i uddannelser ved, at vi løfter uddannelserne og giver en særlig støtte til de unge, der har behov.

5. DANMARK SKAL VÆRE RIGERE

Vækstreform

Socialdemokratiet vil afsætte 3 mia. kr. til en vækstreform, der gennem nye initiativer skal løfte investeringsniveauet og sikre bedre rammevilkår for erhvervslivet.

For at understøtte investeringer i danske virksomheder vil vi gennemgå de eksisterende afskrivningsregler, så det sikres, at reglerne er tidssvarende og understøtter virksomhedernes løbende investeringer i digitalisering. Det er nemlig alt-afgørende, at vores virksomheder er rustede til den øgede digitalisering, som fremtiden byder på. Digitaliseringen giver os stærke vækstmuligheder, hvis vi formår at følge med udviklingen.

Vi vil også sikre os, at bureaukratiske regler ikke står i vejen for vores virksomheder. I dag kan virksomheder f.eks. ikke fradrage lønomkostninger for medarbejdere, der arbejder med opkøb af andre virksomheder eller på anden måde udvider forretningen. Det kan lægge en dæmper på danske virksomheders mulighed for forretningsudvikling og opkøb, og det vil vi i dialog med erhvervslivet finde en løsning på.

Det er vigtigt for Danmarks velstand, at vores virksomheder forbliver i landet, og vi vil derfor gøre det mere attraktivt for virksomheder, der står over for et generationsskifte at overdrage deres virksomhed til en erhvervsdrivende fond. Ligeledes vil vi gøre det mere attraktivt for udenlandske virksomheder at placere sig i Danmark ved at oprette en fast-track-ordning hos SKAT, så virksomhederne hurtigt kan få klarhed over, hvordan de vil blive beskattet efter etablering.

Samtidig er der også behov for, at vi i højere grad knytter forskning og erhvervslivet tættere sammen ved at styrke den tekniske forskning, der understøtter udviklingen af produktion i Danmark. Det gælder f.eks. forskning i ny og smartere produktion, digitalisering af processer, produkter, services og materialer.

Endelig er det fortsat et problem for mange små og mellemstore virksomheder, at de ikke har tilstrækkelig adgang til risikovillig kapital og ansvarlig lånekapital. Ved at styrke Vækstfonden med et kapitalindsud på 5 mia. kr. kan vi forbedre de små og mellemstore virksomheders adgang til ny kapital. Med forslaget stilles kapital til rådighed, så den får lov til at komme ud og arbejde til gavn for danske virksomheder, inden den til sidst tilbagebetales til statskassen igen. De penge, staten låner til Vækstfonden, får staten altså tilbage forrentet, uden at det belaster de offentlige budgetter, eller har betydning for EU's budgetkrav. Derfor skal der ikke afsættes særskilte midler hertil.

Ligeledes vil vi sikre, at Danmarks stærke iværksættervirksomheder får den nødvendige kapital, der skal til, for at de kan løfte sig og vækste yderligere. Vi vil derfor gøre det mere gunstigt for investorer at investere i iværksættervirksomheder.

Disse prioriteringer skal være med til at sikre, at vi fremover øger væksten og gør Danmark rigere.

BOKS 5.1:

KONKRETE PRIORITERINGER, DER SKAL GØRE DANMARK RIGERE

1. Forhøjet afskrivningsgrundlag for små og mellemstore virksomheders investeringer i maskiner og IT-udstyr

Der afsættes 500 mio. kr. årligt til en lempelse af de nuværende afskrivningsregler for små og mellemstore virksomheders investeringer i maskiner og IT-udstyr.

2. Skattefritagelse ved overdragelse til erhvervsdrivende fond forankret i Danmark

Vi ønsker at gøre det attraktivt for virksomheder, der står over for et generationsskifte at overdrage deres virksomhed til en erhvervsdrivende fond forankret i Danmark. Derfor afsøges mulige modeller for fritagelse fra overdragelsesafgift.

3. Øget fradrag for investeringer i iværksættervirksomheder

Der udarbejdes en model for gunstigere skatteforhold for investorer, der investerer penge i iværksættere. Konkret kan modellen indeholde et fradrag for investeringer i iværksættervirksomheder.

4. Styrkelse af teknisk forskning

Den tekniske forskning skal udgøre 20 pct. af de samlede offentlige udgifter til forskning og udvikling.

5. Oprettelse af fast-track-ordning i SKAT ved udenlandske virksomheders etablering i Danmark

Tilførelse af ressourcer til en ny enhed i SKAT, der skal stå til rådighed for udenlandske virksomheder, der overvejer etablering i Danmark.

6. Afdække barrierer for lagring og konvertering af energi

En national forskningssatsning inden for energilagrings- og energikonverteringsområdet.

7. Fradrag for lønomkostninger til udvidelse af forretningsområder

Analyse af tilsvarende regler i relevante nabolande med henblik på at sikre, at reglerne ikke er hæmmende for udvikling og vækst i danske virksomheder.

8. Ansvarlig kapital til små og mellemstore virksomheder

Styrkelse af Vækstfonden med et kapitalindskud på 5 mia. kr., der samtidig gives en styrket kreditvurdering og i stigende grad skal kunne tilbyde ledelses- og bestyrelsesrådgivning.

Grønne arbejdspladser og vækst i hele Danmark

Vi har i Danmark en styrkeposition inden for den grønne omstilling. Den skal vi udbygge, bl.a. fordi sektoren skaber tusindvis af grønne arbejdspladser i hele landet.

Vindindustrien har i en årrække skabt job i landdistrikterne. Hvis vi fastholder det høje ambitionsniveau, som energiforliget udstikker, vil vi også i fremtiden skabe nye grønne arbejdspladser. De kystnære havvindmøller, som regeringen ønsker at aflyse, vil eksempelvis skabe yderligere tusindvis af nye job til danskerne.

Derfor mener vi, at det er forkert, når regeringen i deres sparekatalog i forbindelse med omlægningen af PSO-afgiften foreslår at drosle ned på de ambitioner, der skal understøtte en fortsat udvikling på det grønne område. Det samme gælder nedskæringerne i støtten til forskning i energiteknologiske løsninger. Danmark er i verdenseliten inden for energiteknologi, men har brug for fortsat at satse på området, hvis vi skal fastholde vores førerposition. Derfor ønsker vi bl.a. en national forskningssatsning inden for energilagring og energikonverteringsområdet.

På samme vis er det vigtigt for Socialdemokratiet at alle projekterne i Togfonden DK gennemføres.

Investeringer i den kollektive trafik vil styrke den grønne omstilling og binde Danmark bedre sammen. Som dansk familie skal man kunne bosætte sig, hvor man vil, og samtidig kunne arbejde i byen, uden at være afhængig af to biler. Det kræver, at danskerne har mulighed for effektivt at pendle til de største byer i Danmark.

Flere af de tiltag, som Socialdemokratiet peger på i forhold til at opkvalificere arbejdsstyrken og forbedre rammevilkårene for danske virksomheder, vil også skabe vækst og arbejdspladser i hele landet. Således vil et uddannelsesløft af ufaglærte særligt komme områder i landdistrikterne med en høj andel af ufaglærte til gode.

Derudover er adgang til kapital en særlig udfordring for virksomheder, der etablerer sig uden for byerne i landdistrikterne. Derfor vil Socialdemokratiet med en styrkelse af Vækstfonden sikre, at virksomheder i højere grad end i dag får adgang til den risikovillige kapital, der skal til for, at de kan vokse sig større. Og vi vil lette omkostningen for små og mellemstore virksomheders investering i nye maskiner og IT-udstyr med et øget afskrivningsgrundlag. Hvis vi skal øge produktiviteten og skabe vækst i hele landet, er det afgørende, at danske virksomheder tilskyndes til at investere i at blive dygtigere.

BOKS 5.2:

INITIATIVER, DER SKABER GRØNNE JOB TIL GAVN FOR HELE LANDET

Socialdemokratiets tiltag skaber grønne job og vækst i hele landet ved at:

1. Sikre ufaglærte i alle dele af landet mulighed for at uddanne sig.
2. Øge adgangen til risikovillig kapital og investeringer, så rammevilkårene for små og mellemstore virksomheder i hele landet forbedres.
3. Sikre investeringer i offentlig transport i hele landet gennem Togfonden DK.
4. Sikre grønne arbejdspladser bl.a. ved at fastholde de grønne ambitioner i energiforliget, der skaber arbejdspladser i hele Danmark.

6. DANMARK SKAL VÆRE MERE RETFÆRDIGT

Socialdemokratiet vil prioritere vores velfærd. Vi mener, der er behov for at styrke og nytænke vores velfærd, så den giver endnu større værdi og tryghed for borgerne.

Derfor ønsker Socialdemokratiet at afsætte flere midler til den offentlige sektor. Konkret afsætter vi penge til en vækst i det offentlige forbrug på gennemsnitligt 0,6 pct. om året frem til 2025, som skal sikre tryghed om velfærden. I alt giver det 26,5 mia. kr. mere til offentligt forbrug i 2025 sammenlignet med i dag. En vækst i det offentlige forbrug på 0,6 pct. om året svarer til det demografiske pres, som vi lige nu kan forvente fra især et stigende antal ældre og flygtninge. Sammen med effektiviseringer og kvalitetsreformer af den offentlige sektor gør en vækst på 0,6 pct. om året det således muligt at opretholde det nuværende velfærdsniveau og skabe rum for målrettede forbedringer af velfærden. Demografien kan ændre sig frem mod 2025, og den udvikling vil vi løbende tage bestik af.

Grundbeløbet til den offentlige sektor sikrer en tryghed om velfærden, som vi kan bygge ovenpå med målrettede forbedringer, der hvor vi ser det største behov. Foruden grundbeløbet vil vi således prioritere 1,5 mia. kr. til en opkvalificeringsreform og en pulje på 5,5 mia. kr. til velfærdsprioriteter og reserve.

For at styrke velfærden vil vi sætte målet ind på fem vigtige indsatsområder, jf. boks 6.1 nedenfor. Indsatsområderne udgør Socialdemokratiets prioriteringer i en 2025-plan for, hvordan vi over de næste ti år via målrettede investeringer og effektiviseringer i den offentlige sektor vil udvikle og fremtidssikre vores velfærd til gavn for hele Danmark. Hver af de fem indsatsområder vil løbende frem mod 2025 skulle udmøntes i gennemarbejdede handleplaner, reformer og finanslovsforslag, som skal udformes i dialog med kommuner, regioner, faglige organisationer, eksperter og borgerne.

BOKS 6.1:

KONKRETE PRIORITERINGER, DER SKAL STYRKE VORES VELFÆRD OG GØRE DANMARK MERE RETFÆRDIGT

1. Styrket velfærd

Vi vil styrke vores velfærd der, hvor den møder danskerne. Alle børn skal have de bedste muligheder for at trives og udvikle sig, mens de er i vuggestue eller børnehave. Folkeskolen skal sikre, at alle elever bliver udfordret der, hvor de er, så de bliver så dygtige, som de kan. Det er afgørende for, at alle børn får de bedste muligheder for et liv med uddannelse og muligheder.

Den pleje og omsorg, vi giver vores ældre, skal vi kunne være bekendt. Vi skal alle kunne blive ældre med vores værdighed og selvbestemmelse i behold.

Vores sundhedsvæsen skal tilbyde de nyeste og bedste behandlinger samt en

bedre forebyggelse, så vi som befolkning kan leve sundere og længere liv. Særligt skal vi løfte dem, der i dag halter bagefter, når det gælder forventet levetid og antal gode leveår, men som har rekord i flest kroniske sygdomme og højeste medicinudgifter. Derudover skal vi på omgangshøjde med vores nordiske nabolande, når det gælder overlevelse af kræft, og flere skal have gode leveår uden senfølger efter kræftsygdom.

2. Fagligheden og stoltheden skal tilbage

De offentligt ansatte er den vigtigste ressource i vores velfærdssamfund. Deres faglighed og engagement er afgørende for kvaliteten i velfærden. Men alt for mange pædagoger, lærere, SOSU-assistenter og sygeplejersker oplever i dag, at deres faglighed har trange

kår. Regler og dokumentationskrav har grebet om sig og tager i dag så meget tid, at der er for lidt plads til den faglighed og professionalisme, de offentligt ansatte har. Det betyder spild af vores dygtige medarbejderes tid og forringelse af velfærd. Og det signalerer en unødvendig mistillid til vores medarbejdere. Vi vil have fagligheden tilbage i velfærden.

3. *Bedre uddannelse*

Uddannelse er nøglen til, at flere kan klare sig godt i livet og forsørge sig selv. Vi ved, at dygtige faglærte og højt kvalificerede medarbejdere er det, Danmark skal leve af i fremtiden. Derfor skal vi styrke uddannelserne, så vores børn og unge er stærkere rustet til at møde de krav, der stilles på fremtidens arbejdsmarked. Vi vil give vores unge bedre uddannelser og styrke indsatsen for, at flere får en kompetencegivende uddannelse. Selvom Danmark i international sammenligning er kendetegnet ved en høj social mobilitet, har vores forældres uddannelsesniveau fortsat for stor betydning for, hvilken uddannelse, vi selv får – og for om vi overhovedet får en uddannelse. Vi vil sætte ind for, at også unge fra hjem uden stærke uddannelsestraditioner får sig en uddannelse, så alle får reel mulighed for at udnytte deres fulde potentiale.

4. *Nytænkning af velfærden*

Vi skal bruge velfærds-kronerne rigtigt, så vi får mest mulig velfærd for pengene. I dag bruger vi alt for mange ressourcer i det offentlige på at behandle sygdom og sociale problemer, som kunne være forebygget. Det er ikke en klog måde at bruge pengene på – hverken for den enkelte eller for samfundet. Vi vil nytænke hele måden, den offentlige sektor leverer velfærd på. Vi skal sætte ind langt tidligere, mens problemerne er små, og ikke først når de har vokset sig store og i værste fald uoverstigelige. Vi skal styrke de forebyggende indsatser i den offentlige sektor – lige fra børnesundhedsplejen over socialforvaltningen til vores sundhedsvæsen. Fordi det nytter at investere i mennesker. Og fordi det ganske enkelt er den mest fornuftige måde at bruge vores velfærds-kroner på.

5. *Vi skal have alle med*

Når vi ser på, hvordan vores velfærd er fordelt, tegner der sig et skævt billede. De 25 pct. fattigste danskere dør i gennemsnit 10 år før de mest velstillede. Udsatte børn trives dårligere i dagtilbud og klarer sig fagligt dårligere i skolen end deres kammerater. Det er ikke retfærdigt. Det vidner om, at selvom vi har lige adgang til uddannelse og sundhed, så har vi danskere ikke samme forudsætninger for at gribe de muligheder, vores velfærdssamfund giver. Vi skal have alle med, så vores fælles velfærd kan komme alle til gode.

7. PLIGTOPGAVER

I Danmark har vi muligheden for at gøre i morgen bedre end i dag. Men det forudsætter, at vi håndterer en række pligtopgaver, før de vokser sig uoverskuelige og begynder at svække det fundament, vi bygger fremtidens Danmark på. For Socialdemokratiet er det afgørende, at vi hurtigt og effektivt får løst disse udfordringer, så vi ikke i fremtiden bliver ramt af problemer, vi kunne have løst ved at handle i tide.

BOKS 7.1:

PLIGTOPGAVER, DER SKAL HÅNDBERES NU-OG-HER

1. Ejendomsvurderingssystem og fremtidens boligskat
2. PSO og finansieringen af den grønne omstilling
3. Styrkelse af SKAT
4. Robust pensionssystem, hvor det kan betale sig at spare op
5. Håndtering af flygtninge- og migrationspres
6. Flere ikke-vestlige indvandrere i arbejde

1. Nyt ejendomsvurderingssystem og fremtidens boligskat

Hvert år betaler danskerne cirka 40 mia. kr. i ejendomsskat, og mange betaler deres skat på et forkert grundlag. Det dur ikke. Derfor er der behov for et nyt og mere rimeligt ejendomsvurderingssystem. Socialdemokratiets politik er velkendt; Vi mener, at boligskatterne skal holdes i ro. For at sikre forudsigelighed for almindelige boligejere prioriterer vi derfor 4 mia. kr. i 2025 og i alt 30 mia. kr. i perioden 2017-2025. Vi vil naturligvis gerne være med til at tage ansvar for, at der etableres et nyt og mere troværdigt ejendomsvurderingssystem, som kan skabe tryghed for boligejerne.

2. PSO-afgift og finansiering af den grønne omstilling

EU-kommissionen har erklæret den danske PSO-ordning ulovlig. Derfor skal vi finde en ny måde at finansiere den grønne omstilling på i Danmark, så vi kan skabe sikkerhed for fremtidens investeringer i vækst, arbejdspladser og bæredygtighed. Socialdemokratiets politik er klar; Vi vil ikke gå på kompromis med de grønne ambitioner. I stedet vil vi finde en socialt afbalanceret finansiering. Vores opfordring er derfor, at regeringen genoptager forårets uafsluttede forhandlinger om finansieringen af den grønne omstilling i stedet for at disponere det begrænsede økonomiske råderum, der er tilvejebragt, og afskaffe den grønne check.

3. Styrkelse af SKAT

Vores skattemyndigheder har de senere år været plaget af en række skandalesager. Der er bl.a. konstateret omfattende svindel med udbytteskat, manglende inddrivelse af gæld fra borgerne og en meget mangelfuld indsats mod skattely. Nu er tiden kommet, hvor der skal tilføres flere midler og flere hænder til SKAT, og hvor vi skal styrke kampen mod skattely, så vi kan bevare og genvinde tilliden til vores skattemyndigheder. Styrkelsen af SKAT bør gå hånd i hånd med et servicetjek af lovgivningen, så vi sikrer, at de nye ressourcer også ledsages af de rette lovgivningsmæssige værktøjer.

4. Robust pensionssystem, hvor det kan betale sig at spare op

Vores pensionssystem er bredt anerkendt internationalt, men det har også en alvorlig akilleshæl. Der er mange, for hvem det ikke kan betale sig at spare op. Den udfordring skal vi have løst.

5. Håndtering af flygtninge- og migrationspres

De seneste par måneder er asylpresset på Danmark aftaget. Det skyldes særligt EU's aftaler med Tyrkiet. Samtidig tog Socialdemokratiet sammen med et bredt flertal i Folketinget ansvar i en alvorlig situation og vedtog en række stramninger af den danske asylpolitik. Presset

på Europa er imidlertid stadigvæk markant. Derfor er det også i fremtiden nødvendigt at føre en stram og ansvarlig udlændingepolitik, der kan begrænse antallet af ikke-vestlige indvandrere og flygtninge og dermed sikre vores velfærdssamfund. Socialdemokratiet ønsker at justere kravene til familiesammenføring, så ikke-vestlige indvandrere, der gerne vil flytte til Danmark, fremover mødes med rimelige krav om at arbejde og lære dansk. Samtidig skal det være et krav, at familien ikke bosætter sig i et udsat boligområde. Derudover ønsker vi at hjælpe flere flygtninge til selv at vende hjem, og vi har derfor fremlagt en samlet hjemsendelsesplan med konkrete forslag til at styrke hjemsendelsen.

6. Flere ikke-vestlige indvandrere i arbejde

Rigtig mange ikke-vestlige indvandrere arbejder og bidrager på anden vis til vores samfund, men samtidig er der desuden alt for mange, der ikke

er i beskæftigelse. Historisk er integrationen herhjemme slået fejl. I dag står mere end hver anden ikke-vestlig indvandrer i den arbejdsdygtige alder uden for arbejdsmarkedet. Mange bor i udsatte boligområder, og vi oplever parallel-samfund og radikalisering i et omfang, som vi ikke har set før. Hvis integrationen skal lykkes, skal vi ikke bare have styr på tilstrømningen, vi er også nødt til at sikre, at flere ikke-vestlige indvandrere kommer i arbejde. Det er en dansk værdi, at både mænd og kvinder er i arbejde. Det skal gælde for alle, der kommer til Danmark. Socialdemokratiet foreslår på den baggrund en grundlæggende reform af integrationsindsatsen, som skal sikre, at det fremover ikke er muligt at modtage sociale ydelser uden at arbejde for dem. Kommer man til Danmark, skal man tage et arbejde, hvis der er et at få. Hvis ikke, skal man i stedet bidrage på anden vis – f.eks. i nyttejob, løntilskud eller virksomhedspraktik.

8. FEJLPRIORITERINGER I REGERINGENS 2025-PLAN

Regeringen har fremlagt en 2025-plan med det formål at finansiere skattelettelser. Socialdemokratiet mener ikke, at vi med personskattelettelser kan forbruge os ud af de udfordringer, vi står overfor. Udover at hele formålet med regeringens 2025-plan er forkert, så indeholder forslaget desværre også en række konkrete fejlprioriteringer, hvoraf de væsentligste beskrives i dette afsnit.

BOKS 8.1: FEM FEJLPRIORITERINGER I REGERINGENS 2025-PLAN

1. Lettelser af topskatten
2. Boligskattestoppet ophæves og bolig-ejerne betaler for skattereformen
3. De grønne ambitioner neddrøles
4. Senere folkepension og efterløn
5. Foringelser af SU'en

1. Personskattereform med topskattelettelser

Socialdemokratiet er imod regeringens foreslåede personskattereform. Det er en forkert prioritering i en tid, hvor der er brug for at prioritere velfærd og understøtte fremtidens arbejdspladser og virksomheder. Den rette vej til vækst og arbejdspladser er at give ufaglærte mulighed for opkvalificering og skabe bedre rammer for erhvervslivet. Topskattelettelser løser ikke dansk økonomis reelle udfordringer, og det er desuden ikke retfærdigt at prioritere de indkomstgrupper, der i forvejen har mest. Samtidig indeholder regeringens forslag til skattereform en række yderligere forslag, som Socialdemokratiet er imod. Det drejer sig bl.a. om mindreregulering af overførselsindkomster, afvikling af revalideringsordningen, afskaffelse af voksenlærlingeordningen for beskæftigede samt besparelser på seniorjobordningen og børne- og ungeydelsen. Forslaget til personskattereform med topskattelettelser er hverken fornuftigt eller rimeligt.

2. Tryghed for boligejerne

Boligbeskatningen har stor betydning for både den enkelte families økonomi og for samfundsøkonomien i det hele taget. Desværre har regeringen skabt markant usikkerhed for landets boligejere. For det første har regeringen endnu ikke fremlagt et nyt ejendomsvurderingssystem. Det skaber usikkerhed for tusindvis af danske familier, som ikke ved, hvad de skal betale i skat for at bo i deres eget hjem. For det andet har regeringen valgt at forstørre denne usikkerhed med deres forslag om at reducere rentefradraget, og for det tredje lægger regeringen op til at afskaffe skattestoppet på boliger efter 2020. Den samlede usikkerhed ved disse tre tiltag er ganske enkelt ikke rimelig. For at sikre forudsigelighed for almindelige boligejere foreslår Socialdemokratiet derfor at afsætte 4 mia. kr. i 2025 for derved at sikre en fornuftig indkøring af et nyt ejendomsvurderingssystem samt fortsættelse af skattestoppet på boliger indtil 2025. Vi opfordrer regeringen til en bred løsning om fremtidens ejendomsvurderinger og boligskat.

3. De grønne ambitioner neddroles

Regeringen vil skrotte størstedelen af togfonden, annullere de kystnære havvindmøller og finansiere afskaffelsen af PSO'en med råderummet og en afskaffelse af den grønne check. Det er

en forkert prioritering, som skaber uro omkring den grønne omstilling og ikke mindst tusindvis af grønne arbejdspladser. Socialdemokratiet vil opføre kystnære havvindmøller og investere i en moderne jernbane, der binder hele Danmark tættere sammen og sikrer mere vedvarende energi i transportsektoren. Socialdemokratiet mener desuden, at Folketingets partier bør blive enige om en ansvarlig og socialt balanceret finansiering af den grønne omstilling som erstatning for PSO'en.

4. Senere folkepension og efterløn

Socialdemokratiet mener grundlæggende, at det er en forkert prioritering at hæve tilbagetrækningsalderen yderligere, sådan som regeringen foreslår i 2025-planen. Socialdemokratiet mener ikke, at indførelsen af en ny visitationsbaseret model for fleksjob til seniorer er et fyldestgørende svar på den nedslidningsuretfærdighed, der er tydelig i den nuværende tilbagetrækningsmodel.

5. Forringelser af SU'en

Regeringens 2025-plan vil skære 20 pct. i SU'en og fjerne det sjette SU-år. Samtidig lægger planen op til, at de studerende i højere grad skal gældsætte sig gennem deres studietid.

9. PENGENE SKAL PASSE

Fem grund søjler i en ansvarlig økonomisk politik

Det er en forudsætning for at skabe flere job og bedre velfærd, at der fremadrettet er styr på de offentlige finanser. Socialdemokratiets økonomiske politik baseres på solide strukturelle rammer

for Danmark. Socialdemokratiet mener, at en ansvarlig økonomisk politik er baseret på fem grundprincipper, jf. boks 9.1 nedenfor. Grundprincipperne sikrer troværdighed og stabilitet omkring dansk økonomi.

BOKS 9.1:

FEM GRUNDLÆGGENDE PRINCIPPER FOR SOCIALDEMOKRATIETS MAKROØKONOMISKE POLITIK

1. Vi overholder budgetloven

Vi fører en troværdig finanspolitik inden for rammerne af budgetloven. Det betyder, at vi ikke vil lade udgifterne stige mere end det aftalte. Udgifterne skred år efter år under VK-regeringen i nullerne. Det må ikke ske igen. De politisk fastsatte udgiftsrammer skal overholdes, og overskridelser af de vedtagne flerårige budgetter undgås.

2. Vi følger forsigtighedsprincippet

Forsigtighedsprincippet betyder, at pengene skal være der, før vi kan bruge dem. Vi kan ikke afholde nye udgifter, uden at der er truffet beslutninger om konkrete initiativer, der skaffer pengene gennem mindst lige så store nye indtægter eller besparelser.

3. Vi overholder Stabilitets- og Vækstpagten

Danmark er medlem af Stabilitets- og Vækstpagten. Det betyder, at vi skal have sunde og holdbare offentlige finanser. Blandt andet skal budgetunderskuddet holde sig inden for 3 pct. af BNP og den offentlige bruttogæld må ikke udgøre mere end 60 pct. af BNP.

4. Vi overholder Finanspagten

Danmark er medlem af Finanspagten. Vores medlemskab indebærer – ud over kravene i Stabilitets- og Vækstpagten – at vores strukturelle budgetunderskud skal ligge inden for de faste rammer, som i Danmark er forankret med budgetlovens underskudsgrænse på 0,5 pct. af BNP.

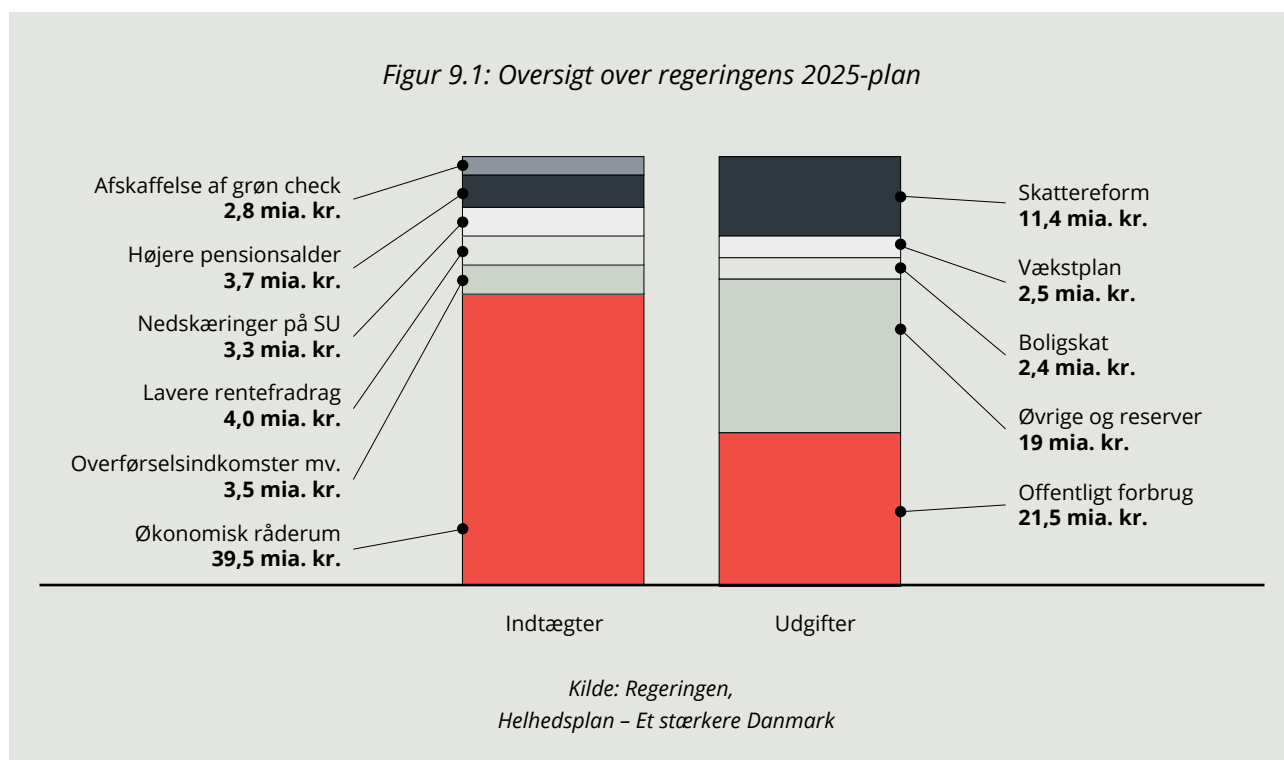
5. Vi fastholder fastkurspolitikken

Danmark er en lille åben økonomi. Dermed er fastkurspolitikken en uomgængelig forudsætning for den makroøkonomiske stabilitet. For det første fjerner en troværdig fastkurspolitik over for euroen enhver usikkerhed omkring den fremtidige valutakurs. For det andet udelukker fastkurspolitikken, at Danmark kan forbedre sin konkurrenceevne gennem devaluering af valutakursen.

Finansiering af regeringens 2025-plan

Regeringen har fremlagt en 2025-plan, der vil forringe folkepensionen, skære i SU'en og give boligejerne lavere rentefradrag for at øge råderummet med det primære formål at få råd til skattelettelser jf. figur 9.1. Det mener vi ikke, er

den rigtige vej at gå. Lempelsen af arveafgiften fra finansloven for 2016 og en finansiering af afskaffelsen af PSO-afgiften med råderummet og den grønne check er desuden områder, hvor Socialdemokratiet ønsker at prioritere midlerne anderledes end regeringen.

Finansiering af Socialdemokratiets prioriteringer for 2025-planen

For at ruste Danmark til fremtiden, mener Socialdemokratiet, at en 2025-plan skal prioritere det, der gør Danmark stærkere: Vores velfærd, nye arbejdspladser og opkvalificering af vores arbejdsstyrke.

De sidste ti års reformer har sikret et råderum på 39,5 mia. kr. frem til 2025. Der er ikke, inden for den nuværende økonomiske ramme, statsfinansielle begrundelser for strukturelle arbejdsudbudsreformer. Det er muligt at gøre Danmark til et velstående og retfærdigt land også i de kommende år. Hvis vi ellers bruger pengene klogt.

Inden for den økonomiske ramme, der er til rådighed i 2025 uden gennemførelse af yderligere arbejdsudbudsreformer, vil vi prioritere tre områder. For det første vil vi styrke og udvikle velfærden. Udviklingen skal vendes, så velfærden styrkes ikke

udhules. Dernæst vil vi prioritere en bred opkvalificeringsreform med en ramme på 1,5 mia. kr., der skal sikre et kompetenceløft, så danskerne fortsat har en arbejdsstyrke i verdensklasse. Og for det tredje vil vi inden for det nuværende råderum gennemføre en vækstreform med en ramme på 3 mia. kr., der skal sikre, at danske virksomheder har de bedste forudsætninger for at vækste og skabe danske arbejdspladser. Udover de tre prioriterede områder afsættes der 5,5 mia. kr. til pligt opgaver, øvrige velfærdsprioriteter og en reserve.

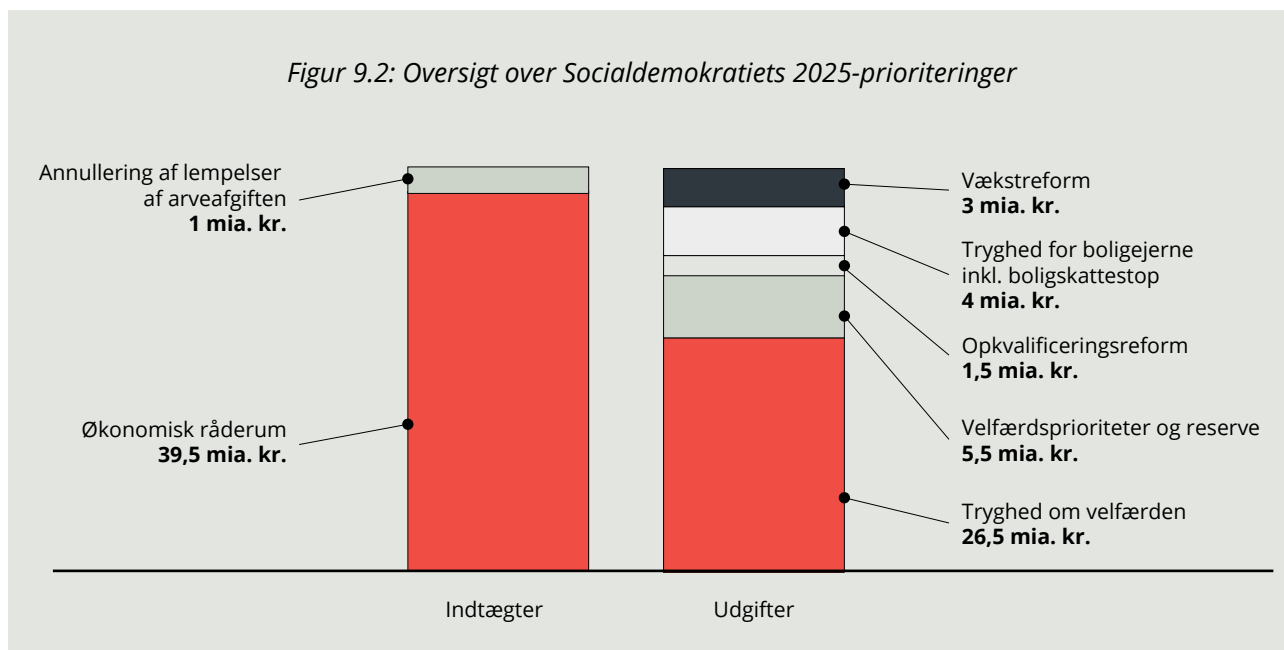
Socialdemokratiet vil prioritere en gennemsnitlig vækst i det offentlige forbrug på 0,6 pct. om året frem til 2025 for at sikre tryk om velfærden. Det svarer til en samlet stigning i det offentlige forbrug på 26,5 mia. kr. i 2025, hvilket er 5 mia. kr. mere, end regeringen vil prioritere til den offentlige sektor. En gennemsnitlig årlig stigning på mindst 0,6 pct. svarer til, at vi kan opretholde den nuværende offentlige

service og samtidig muliggøre investeringer i målrettede velfærdsforbedringer i den offentlige sektor. Demografien kan ændre sig frem mod 2025, og den udvikling vil vi løbende tage bestik af.

Foruden de 26,5 mia. kr., der er afsat til at sikre tryghed om velfærden, er der afsat 1,5 mia. kr. til opkvalificering og 5,5 mia. kr. til velfærdsprioriteter og reserve, som kan gøre væksten i det offentlige forbrug højere end de 26,5 mia. kr.

Derudover udestår en række pligt opgaver, som Socialdemokratiet gerne indgår konstruktivt i at løse. Det drejer sig særligt om genopretning af SKAT, forudsigelighed for almindelige boligejeres økonomi i forbindelse med et nyt ejendomsvurderingssystem, et generelt løft af de offentlige investeringer og sikring af, at det kan betale sig at spare op til pension.

Figur 9.2: Oversigt over Socialdemokratiets 2025-prioriteringer

Med det nuværende råderum og annullering af regeringens lempelser af arveafgiften for familieejede virksomheder er det således muligt at finansiere de prioriteringer, der skal til for at imødekomme de udfordringer, Danmark står overfor. Uden at vi gennemfører store arbejdsudbudsreformer i dag, men i stedet vælger løbende i de kommende ti år at foretage de nødvendige effektviseringer og reformer, der ruste Danmark til fremtiden, når det reelt er påkrævet. Det gælder især, hvis forudsætningerne for dansk økonomi skulle ændre sig drastisk, f.eks. som følge af en ny negativ konjunkturudvikling.

Der kan frigives yderligere midler frem mod 2025

Foruden det eksisterende råderum vil der gennem to indsatser kunne frigives yderligere midler til Socialdemokratiets prioriterede områder. Det er ikke en forudsætning for Socialdemokratiets oplæg til forhandlingerne om regeringens 2025-plan, at disse indtægter indtræffer, men det er ambitionen, at der herigennem skal frigøres yderligere midler, som øger det økonomiske råderum frem mod 2025:

Løft af SKAT og mere effektiv skatteinddrivelse

Et generelt løft af SKAT suppleret med bedre skatteregler og mere effektiv skatteinddrivelse vil kunne øge skatteindtægterne strukturelt i forhold til i dag. Kontrollen med mindre og mellemstore virksomheder, voksende skattegæld og svindlen med udbyttebeskatning er blandt de udfordringer, der skal håndteres i SKAT. Dermed er det forbundet med et betydeligt potentiale for at løfte skatteindtægterne strukturelt, hvis disse udfordringer adresseres effektivt. Med de rigtige investeringer i og beføjelser til SKAT kan der dermed skabes ekstra råderum. Dette råderum skal naturligvis først benyttes, når de ekstra indtægter indløber.

Mere effektiv udnyttelse af midler til velfærd

Inden for den offentlige sektor vil der kunne frigives yderligere midler til et løft af velfærden ved bedre og mere effektiv udnyttelse af midler, så danskerne får mere velfærd for pengene. Det kan f.eks. ske gennem mindre bureaukrati, yderligere digitalisering, bedre ledelse og bedre udnyttelse

af ny teknologi. Et andet middel til at opnå større udbytte af de udgifter, det offentlige har i dag, er gennem et større fokus på forebyggelse. Hvis vi i dag kan sikre, at en mindre del af vores unge årgange ender på offentlig forsørgelse på kanten af arbejdsmarkedet eller i kriminalitet senere i livet, vil det give massive besparelser på et senere tidspunkt. Dermed kan en ambitiøs forebyggelsesindsats mere end betale sig selv tilbage i form af højere skatteindtægter, lavere udgifter til overførselsindkomster og lavere udgifter til fængsler og kriminalitetsbekæmpelse. På samme måde kan forebyggelse af sygdomme medføre store besparelser på behandling af sygdomme, fordi færre bliver syge, men det kræver, at vi prioriterer forebyggelsen langt mere end i dag. Dette råderum skal naturligvis først benyttes, når de ekstra indtægter indløber.

10. BEHOV FOR BREDT SAMARBEJDE

Danmark har en unik samfundsmodel og hviler på et sundt og solidt fundament. Men vi står også over for fem udfordringer, som skal løses, hvis vi vil sikre, at Danmark fremadrettet bliver stærkere:

1. *Vores velfærd er under pres*
2. *Produktiviteten gik i stå i 00'erne*
3. *Der er mangel på de rette kompetencer*
4. *Globaliseringen skaber kamp om arbejdspladserne*
5. *Væksten er ujævnt fordelt på tværs af landet*

Regeringen mener, at løsningen på Danmarks udfordringer er lettelser i personskatten. Og at det er den nedslidte lønmodtager, unge under uddannelse og velfærdssamfundet, der skal betale regningen.

Vi er uenige. Danmarks udfordringer kalder på gennemtænkte forandringer, der ruster Danmark til fremtiden. Derfor vil vi gøre Danmark dygtigere gennem en opkvalificeringsreform, Danmark rigere gennem en vækstreform og Danmark mere retfærdigt ved at styrke velfærden og vores offentlige sektor. Og vi vil finde løsninger på de åbenlyse udfordringer, der skal håndteres nu og her, førend de vokser sig store.

Dansk økonomi er grundlæggende robust. Blandt andet fordi vi i de senere år har gennemført reformer. Der er et råderum i dansk økonomi, og hvis vi bruger pengene klogt er der råd til både at sikre velfærd, arbejdspladser og uddannelse.

Socialdemokratiet har ikke 90 mandater. Det kræver forhandlinger og kompromisser at nå frem til holdbare løsninger. Og det er vi klar til. Danmark har nemlig brug for holdbare løsninger, der baserer sig på et bredt samarbejde i Folketinget. Når det gælder vigtige og vidtrækkende politiske beslutninger skal danskerne kunne regne med, at beslutningerne står ved magt – også efter et valg.

Danmark og danskerne er derfor ikke tjent med smal blokpolitik. Det ville være kortsigtet og dybt uansvarligt. Der er behov for én samlet aftale, hvor alle ansvarlige partier går sammen om at løse de udfordringer, vi står overfor, så også fremtidens Danmark er et land med lige muligheder og gode job til alle danskere.

Vi er optimistiske på Danmarks vegne og ønsker et bredt samarbejde hen over midten i dansk politik for at gøre Danmark dygtigere, rigere og mere retfærdigt for fremtiden.

FØLG MED

facebook.com/socialdemokraterne

[@Spolitik](https://twitter.com/Spolitik)

[@Socialdemokraterne](https://instagram.com/Socialdemokraterne)

socialdemokraterne.dk

SOCIALDEMOKRATIET